

Valodas konsultācijas: elektroniskā datubāze

<https://valodaskonsultācijas.lv/lv/questions/945>

Jautājums

Kā pareizi rakstāms adresāts: **ārkārtējam** vai **ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam**?

Atbilde

Adresāts rakstāms: **ārkārtējam un pilnvarotajam vēstniekam**.

Terminā *ārkārtējais un pilnvarotais vēstnieks* lietots īpašības vārds *ārkārtējais* ar noteikto galotni *-ais* (kā *labais, baltais*). Īpašības vārdiem, kā arī lokāmajiem ciešamās kārtas pagātnes divdabjiem (*-ts, -ta*) ar noteikto galotni datīvā (Kam?) un lokatīvā (Kur?) parasti ir paplašinātā galotne:

Jānis Baltais – Jānim Baltajam;

Baltais bulvāris – Baltajā bulvārī;

pilnvarotais vēstnieks – pilnvarotajam vēstniekam.

Īpašības vārdiem, kuri ir atvasināti ar piedēkli *-ēj-*, kā *ārkārtējs, šorītējs*, formu smagnējības vai nelabskaņas dēļ paplašinātās galotnes nemēdz lietot:

šorītējā avīze – šorītējai avīzei – šorītējā avīzē;

pēdējais vilciens – pēdējam vilcienam – pēdējā vilcienā;

vispārējie svētki – vispārējiem svētkiem – vispārējos svētkos.

Arī trīs un četru zilbju noteiktajiem adjektīviskajiem divdabjiem, ja tajos jau pēdējās zilbēs atrodas *j*, datīvā un lokatīvā parasti nelieto paplašinātās galotnes:

ievērojamā vieta – ievērojamai vietai – ievērojamā vietā;

cienījamais kungs – cienījamam kungam;

izglītojamie cilvēki – izglītojamiem cilvēkiem – izglītojamos cilvēkos.

Avoti

Nītiņa, D. Īpašības vārds (adjektīvs) un adjektīvisks divdabis. *Latviešu valodas gramatika*. Atb. red. D. Nītiņa, J. Grigorjevs. Rīga : LU Latviešu valodas institūts, 2015, 392. lpp.

Paegle, Dz. *Latviešu literārās valodas morfoloģija*. I daļa. Rīga : Zinātne, 2003, 57.–58. lpp.

